

سجادیه، مهدی، ۱۳۳۰.
عقل چیست؟ ۱۱۰۰ نکته درباره عقل / مهدی سجادی. - اصفهان:
نقش‌نگین، ۱۳۹۱.
۳۴۰ ص. : مصور.
[کتابنامه]
فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.
موضوع: ۱. عقل.
B ۷۴۵/ع۷ س۳ ۱۳۹۱
کتابخانه ملی ایران

۱۸۱/۰۷
۲۷۲۳۱۴۲

عقل چیست؟

۱۱۰۰ نکته درباره عقل

مهدی سجادی

ناشر: نقش‌نگین ■ ناشر همکار: کیم دژ
مدیر تولید: مهدی نقش ■ حروفچین: زهرا احمدی
صفحه‌آرا: مهدی نحوی ■ نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱
چاپ: حافظ ■ صحافی: سپاهان
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه ■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۸۶-۴۹-۵

قیمت: ۱۱۵۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

اصفهان / خیابان حکیم / ساخفان رفیق / پلاک ۱۱۶
تلفن: ۰۹۳۹۳۳۳۶۲۶۰-۶۱۰ / ۰۹۳۳۳۳۳۶۲۶۰-۶۱۰ / ۰۹۳۳۳۳۳۶۲۶۰-۶۱۰
Email: Naghshnegin@gmail.com WWW.Naghshnegin.com

نام مهدی است و نام خانوادگیام سجادیه است در سال ۱۳۳۲ شمسی در خانوادگی مذهبی در منطقه‌ی شرق اصفهان در محله احمدآباد متولد شده‌ام.

تحصیلات خود را تا مقطع دیپلم ادامه دادم و در سال ۱۳۵۵ استخدام آموزش و پرورش شدم. و همزمان با تدریس در سال ۱۳۶۷ از دانشگاه آزاد اسلامی فارغ التحصیل شدم. و در سال ۱۳۸۱ کتاب **توبیت چیست؟** و در سال‌های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۹ و ۱۳۹۱ به ترتیب **نکته در توبیت** و **۷۰۰ نکته در فرهنگ** و **۱۱۰۰ نکته درباره‌ی عقل** را به رشته تحریر درآورده‌ام. علت این امر نیز آن بود که احساس می‌کردم که جامعه به این نوع کتاب‌ها نیاز دارد. و زندگی آرامی دارم که باعثش به همسر و فرزندانم به خوبی می‌گذارد. و از این‌رو خداوند را شاکرم که جام زندگی‌ام را البریز از می‌عشق ساخته است.

ساقی‌اللف نمودی قدح تپری باد که به تدبیر تو توش خاک آخسر شد

بالزاک نویسنده فرانسوی می‌گوید:

قلم را بردار و آنچه جامعه بدان نیاز دارد، بنویس نه آنچه جامعه از آن خوشش می‌آید.

جامعه آینده کشور ایران ما به عقل، فرهنگ، تربیت، علم، آرامش، فکر، مدیریت، اخلاق، ایمان، صبر و سازندگی و برتری‌هایی از این دست نیاز دارد.

بر لب بحر قافا متظنریم ای ساقی فرصتی دان که ز لب تابدن این همه نیست

در زندگی آنچه مورد علاقه و دلبستگی من است کتاب و مطالعه و حضور در جلسات خالگی، شاعران، ادیبان، استادان دانشگاه‌ها، نویسندگان، هنرمندان فاضلی است که خدای متعال فراوان نصیب بنده کرده است.

در پایان برای آموزگاران، دبیران، استادان دانشگاه‌ها و افرادی که به نوعی بنده را ارشاد و هدایت کرده‌اند تا ان شاء الله و بخواست خدا در صراط مستقیم قرار گیرم طلب مغفرت دارم.

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
	□
	فصل اول: تعاریف عقل / ۱۱
۴۲	۱- تجزیه و تحلیل و نقد مطالب
۴۳	۲- عقل، دنبال عقل و اندیشه و طریقه حق رفتن
۴۳	۳- عاقبت و نتیجه امور را در نظر گرفتن
۴۳	۴- هر چیزی را در جای خود انجام دادن
۴۸	الف: استعداد فطری انسان برای علم و آگاهی
۵۰	ب: معقولات اولیه و ثانویه
۵۱	ج: سلامت سیستم عصبی
۵۲	حدس و الهام (=کشف)
۱۱۷	بیماری آلزایمر
۱۲۳	تعریف عقل از دیدگاه عرفا:
۱۲۴	عقل از دیدگاه علمای اخلاق
۱۲۸	عقل در اصطلاح متکبر
۱۴۴	مقابل ذوق
۱۴۵	علم، ضد چهل
۱۸۰	زوال عقل
۱۸۱	نقیصه‌ی عقلی
۱۸۴	بیماری روانی

فصل دوم: نظرات فلاسفه و دانشمندان جهان / ۱۸۹

فصل سوم: اشعاری برگزیده در مورد مبحث عقل / ۲۳۹

۲۳۹	 فی العقل
۲۴۰	 قال المولوی المعنوی
۲۴۱	 ناز و پیر
۲۴۲	 فی اختلاف العقول
۲۴۴	 عقل و دانی
۲۵۳	 در بیان حیا و عقل و ایمان
۲۵۳	 گفتار در صفت عقل
۲۶۴	 سر و عقل گر خدمت جان کند
۲۶۵	 دیوانه و زنجیر
۲۶۶	 همی با عقل در چون و چرایی
۲۶۷	 صبح کاذب وفا ندارد
۳۱۹	 رساله در عقل و عشق
۳۴۰	 چند چیز موجب زیادی حافظه می شود
۳۴۱	 منابع و مأخذ

مقدمه

امیدوارم این مجموعه مورد استفاده اساتید دانشگاه، دبیران، معلمان، مربیان پرورشی، معاونین پرورشی، مدیران مدارس، معاونین مدارس، مشاوران، مدرسان آموزش خانواده و کسانی که به نوعی با تعلیم و تربیت سر و کار دارند قرار بگیرد.

عقل نوری است خدادادی که زشت را از زیبا باز می‌نماید و انسان را به زیبایی دعوت می‌کند و از زشتی پرهیز می‌دهد.

به نام آن که ما را جسم و جان داد	به مشتی خاک نیرو و توان داد
چراغ عقل بر دل‌ها برافروخت	به انسان قوه‌ی منطق و بیان داد
به دانش گوهر جان‌ها بیاراست	به هر کس هرچه حکمت بود آن داد
به درگاهش (شهیرا) سرفروذ آر	که ایزد بر تو گنج جاودان داد

با یاد قادر متعال، با نظری و گذری بر مجموعه‌ی گردآوری شده‌ی پژوهشگر توانا آقای مهدی سجادیه لازم دانستم که از کار بسیار ارزشمند تحقیقی ایشان مراتب تمجید و تجلیل را به عمل آورم. هنوز تعریف جامعی از عقل نشده اما این موهبت الهی است که از ناحیه قدس الهی صادر گشته و به

انسان منتقل شده و این نیروی لایزال به عنوان یک نعمت نصیب همه‌ی آدمیان گشته، منتها هرکس به اندازه قابلیت و استعداد خود توانسته از این موهبت الهی برخوردار گردد به قول حافظ: «به قدر دانش خود هر کسی کند ادراک».

ناگفته نماند اول موجودی که در عالم موجود با مشیت الهی ایجاد شد عقل بود، به حکم: **أَوَّلُ مَا خَلَقَ اللَّهُ الْعَقْلَ**.

عقل اول راند بر عقل دوم ماهی از سر گنده گردد نی ز دم

و این موهبت الهی وجه امتیازی شد بین انسان و حیوان، حیوانات به دلیل این که عقل ندارند کورکورانه مطیع نوامیس طبیعی هستند اما انسان با چراغ عقل می تواند راه را از چاه تشخیص دهد و از هر زشتی خود را نجات دهد.

طی این مرحله بی همراهی خضر مکن ظلمات است بترس از خطر گمراهی

بنابراین عقل یک شعور ذاتی است و جوهر مستقل با لذات و بالفعل است که اساس جهان ما بعد الطبیعه و عالم روحانیت است و افلاطون عقل را در سر و علم را در سینه و شهوت را در شکم دانسته این همه تحولات و پیشرفت ها و اکتشافات و اختراعات به نیروی عقل انجام گرفته همان طور که عشق و عرفان توأمانند، عقل و فلسفه نیز توأم هستند.

پای استدلالیان چوبین بود پای چوبین سخت بی تمکین بود

عقل دور اندیش ما با عشق گفت نوش ها آمیزه‌ای با نیش هاست
در جوابش عشق شور انگیز گفت چون که صد آید نو هم پیش ماست

شهر اصفهانی

و من الله التوفیق

مهدی سجادی